

**Комунальний заклад вищої освіти
«Дніпровська академія музики» Дніпропетровської обласної ради»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ВСП «Фаховий музичний
коледж» КЗВО «Дніпровська
академія музики» ДОР»

Олена ПОТОЦЬКА

«29» серпня 2025 року

**СИЛАБУС
НОРМАТИВНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА»**

Освітньо-професійний ступінь – Фаховий молодший бакалавр

Галузь знань – 02 «Культура і мистецтво»

Спеціальність – 025 «Музичне мистецтво»

Освітньо-професійна програма – «Музичне мистецтво»

**Д н і п р о
2 0 2 5**

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Навчальна дисципліна «Педагогічна практика» входить до циклу «Нормативні навчальні дисципліни».

Курс має на меті забезпечити безпосереднє застосування теоретичних знань, набутих на заняттях «Курсу підготовки сучасного педагога». Студенти отримають практичні вміння у сфері викладання, навчившись ефективно взаємодіяти з учнями, знаходити індивідуальні підходи та адаптувати методики навчання до різних вікових груп.

Дисципліна охоплює питання педагогічної майстерності, психології музичного навчання, а також сучасних підходів до організації індивідуальних занять. Студенти навчаються працювати над інтерпретацією музичних творів, формуючи в учнів художнє та технічне мислення. Засвоєння курсу забезпечує професійну готовність до самостійної викладацької діяльності в мистецьких закладах освіти початкового рівня.

КОМПЕТЕНТНОСТІ.

У межах цього курсу здобувачі освітньо-професійного ступеню «Фаховий молодший бакалавр» формують інтегральну, загальні та спеціальні компетентності, передбачені освітньо-професійною програмою «Музичне мистецтво».

ІНТЕГРАЛЬНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ (ІК)

-Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері музичного мистецтва або у процесі навчання, що вимагає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, історії мистецтва, музичного виконавства та педагогіки, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

ЗАГАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ (ЗК):

ЗК 6 - Здатність вчитися і оволодівати сучасними формами;

ЗК 8 - Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

СПЕЦІАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ (СК):

СК 1 - Здатність використовувати знання та розуміння традиційних і сучасних культурно-мистецьких процесів і практик у власній професійній діяльності;

СК 4 - Здатність використовувати спеціалізовані знання з теорії, історії та методології музичного мистецтва;

СК 5 - Здатність демонструвати професійні навички та уміння в музично-теоретичній/виконавській/педагогічній/організаційно-творчій діяльності;

СК 6 - Здатність передавати знання, застосовувати професійні та педагогічні методи, підходи, технології, знання вікової психології в умовах роботи з аматорським колективом та/або в педагогічній діяльності на рівні початкової мистецької освіти (відповідно до освітньо-професійної програми);

СК 7 - Здатність самостійно організовувати та провадити індивідуальний та/або колективний репетиційний

процес у професійній діяльності;

СК 8 - Здатність оперувати професійною термінологією.

СК 9 - Здатність застосовувати інтегровані знання з інших видів мистецтва в професійній діяльності;

СК 13 - Здатність презентувати результати своєї творчої /педагогічної/ організаційно-творчої діяльності перед аудиторією з урахуванням її специфіки;

СК 14 - Здатність до професійної самореалізації.

ТРИВАЛІСТЬ КУРСУ. Для здобувачів на основі базової середньої освіти: кількість кредитів ЄКТС — 9, Курси III—IV, Семестри V — VIII, загальний обсяг — 270 годин, з них індивідуальних — 142 годин, самостійних — 128 години. Для здобувачів на основі повної загальної середньої освіти: кількість кредитів ЄКТС — 7, Курси II — III, Семестри III — VI, загальний обсяг — 210 годин, з них індивідуальних — 142 години, самостійних — 68 годин.

МЕТОЮ навчальної дисципліни «Педагогічна практика» виховання компетентних, високопрофесійних фахівців, здатних до плідної педагогічної діяльності у сфері музичного мистецтва. Це передбачає формування сучасного творчого мислення на основі глибоких теоретичних знань і практичних навичок, а також оволодіння потребою створювати й реалізовувати власні музично-педагогічні концепції із застосуванням сучасних методів і інформаційних технологій.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ (РН)

Після закінчення курсу здобувач фахової передвищої освіти повинен вміти:

РН 9 - Оперувати традиційними й сучасними знаннями в контексті освітньої виконавської/музично-теоретичної/педагогічної/організаційно-творчої діяльності (відповідно до освітньо-професійної програми);

РН 10 - Володіти методикою роботи з учнем, учнівським та/або аматорським колективом з урахуванням вікових особливостей учасників (відповідно до освітньо-професійної програми);

РН 11 - Підбирати навчальний/виконавський репертуар з урахуванням музичних здібностей та/або цілей навчання здобувачів початкової мистецької освіти та/або рівня аматорського колективу (відповідно до освітньо-професійної програми);

РН 12 - Проводити індивідуальний та/або колективний репетиційний процес у виконавській/освітній/організаційно-творчій діяльності (відповідно до освітньо-професійної програми);

РН 14 - Розробляти та документувати навчально-методичні/творчі матеріали, вести документацію, пов'язану з виконанням професійних обов'язків (відповідно до освітньо-професійної програми);

РН 17 - Презентувати результати власної мистецької діяльності з метою забезпечення особистісної конкурентоспроможності на ринку праці.

МІСЦЕ ДИСЦИПЛІНИ В СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНІЙ ПОСЛІДОВНОСТІ

Нормативна навчальна дисципліна «Педагогічна практика» вивчається з

першого семестру третього (другого) курсу та є складовою частиною циклу професійної та практичної підготовки фахівців. Для її розуміння та набуття практичного досвіду необхідні знання, отримані на рівні початкової спеціалізованої музичної освіти, а саме — знання музичної термінології та базових закономірностей музичного мистецтва, володіння музичним інструментом, читання з листа нескладних творів, тощо.

Дисципліна допомагає розвивати системний, історичний, аналітично-ціннісний та послідовно-логічний підходи у вирішенні професійних завдань та пов'язана з такими дисциплінами, як «Фах», «Курс підготовки сучасного педагога», «Історія музики», «Клас ансамблю», «Читка з листа», «Аналіз музичних творів», «Історія виконавських стилів» тощо.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Дисципліна «Педагогічна практика» реалізується у вигляді індивідуальних занять та самостійної роботи здобувачів фахової передвищої освіти. Протягом періоду вивчення дисципліни «Педагогічна практика» застосовуються наступні напрямки роботи: творчість, аналіз нотного тексту, аналіз творів педагогічного репертуару, відвідування уроків учнів мистецьких шкіл, самостійне проведення уроків з учнями мистецьких шкіл.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ. аналізу життєвих ситуацій; творчій метод; пояснювально-пошуковий метод; опрацювання дискусійних питань; метод жанрово-стильового аналізу; проблемно-евристичний метод; репродуктивний метод.

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Завдання 1: Педагогічний досвід роботи з учнями/групами музичної школи. Аналіз контрольних заходів музичної школи Академії та інших музичних шкіл.

Завдання 2: Відвідування уроків викладачів Академії та інших навчальних закладів відповідного профілю.

ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Вивчення дисципліни передбачає проведення семестрового та підсумкового контролю.

Семестровий контроль проходить у формі захисту звіту, складеного на основі виконаних завдань (семестри V-VII (III-V)). Оцінюється комісією.

Залік (підсумковий контроль) передбачає захист звіту (семестр VIII (VI)) з урахуванням усіх досягнень здобувача за період практики. Оцінюється комісією.

Керівник практики заздалегідь перевіряє звіт практиканта. Для проведення контрольного захисту робить пропозиції у вигляді оцінки «зараховано» або «не зараховано». В звіт прописується результат керівником практики.

Здобувачу надається можливість ліквідації заборгованості за умови доопрацювання індивідуального завдання та звіту.

Перескладання відбувається за дозволом завідуючого навчальної практики.

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ»)

- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
- Під час роботи над індивідуальними завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності.
- Пропуски занять здобувачами припустимі тільки з поважних причин.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Андрощук І. Сучасні тенденції розвитку освіти в Україні // Молодь і ринок. 2023. № 1 (209). С. 17-21.
2. Афанасьєва Т. М., Доценко Н. В., Саркісян Г. О. Самоосвіта викладача в умовах змішаної форми навчання. 2021. 46 с.
3. Воевідко Л. Музична педагогіка: навчальний посібник. Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друкарня «Рута», 2022. 240 с.
4. Богданов П. О. Використання елементів ігрової терапії у фортепіанній педагогіці. Наукові записки Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя. Серія: Психолого-педагогічні науки, (3), 2021. 123–128 с.
5. Василенко А. І. Особливості дистанційного навчання в класі фортепіано. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології, 2020. 188–195 с.
6. Водоріз Г. А. Використання мультимедійних технологій на уроках фортепіано. Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв, 2022. 45–52 с.
7. Данильченко О. В. Формування емоційного інтелекту учня в процесі інструментального навчання. Молодий вчений, 2023. 114–118 с.
8. Коробова Н. В. Розвиток креативного мислення у початківців-піаністів. Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету ім. І. Огієнка. Педагогічні науки, 2021. 203–207 с.
9. Кравченко А. С. Проблеми та перспективи викладання інструментальної педагогіки в умовах реформування освіти. Український мистецтвознавчий дискурс, 2020. 29–35 с.
10. Макаренко О. С. Сучасні підходи до оцінювання навчальних досягнень учнів музичних шкіл. Науковий вісник Миколаївського національного університету ім. В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки, 2022. 167–171 с.
11. Макарова Л. К. Педагогічні принципи Г. Г. Нейгауза у сучасному фортепіанному мистецтві. Наукові записки Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського. 2023. Т. 3. 110–121 с.
12. Ніколаєва Л. І. Роль педагога в адаптації учня до фортепіано в донотний період. Психолого-педагогічні проблеми сучасної школи, 2023. 89–94 с.

13. Онопрієнко О. О. Методика роботи над музичним твором: від аналізу до виконавської інтерпретації. Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Педагогіка, 2021. 76–80 с.
14. Пасічна Ю. М. Формування навичок імпровізації як елемент сучасної фортепіанної педагогіки. Збірник наукових праць НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2022. 213–219 с.
15. Соломонова О. Б. Асоціативне мислення як базовий принцип навчання в музичному закладі. Трансформація музичної освіти і культури: традиція і сучасність: збірник наукових праць, (6), 2020. 112–117 с.
16. Черкасов В. Ф. Теорія і методика музичної освіти. Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2024. 472 с.
17. Шевченко І. В. Особливості роботи з дітьми з різними типами сприйняття музики. Теорія і практика сучасної музичної педагогіки, (4), 2020. 145–151 с.
18. Яковенко В. А. Технології змішаного навчання у підготовці майбутнього музичного педагога. Педагогічний альманах, (58), 2023. 112–117 с.

Додаткова

1. Воробкевич Т. П. Методика викладання гри на фортепіано : підручник / Т. П. Воробкевич. Львів : ЛДМА, 2001. 244 с.
2. Гаркуша Л. І., Економова О. С. Виконавська інтерпретація музичних творів у структурі професійної підготовки майбутнього педагога-музиканта / Л. І. Гаркуша, О. С. Економова // Професійна мистецька освіта і художня культура : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. К., 2016. 520–528 с.
3. Касьяненко Л. Робота піаніста над фактурою : посібник з вивчення виконавської інтерпретації фактури фортепіанного твору / Л. Касьяненко. Київ : НМАУ, 2003. 168 с.
4. Кашкадамова Н. Б. Виконавська інтерпретація у фортепіанному мистецтві ХХ сторіччя : підручник / Н. Б. Кашкадамова. Львів : Кінпатрі Лтд, 2014. 344 с.
5. Кашкадамова Н. Б. Фортепіанне мистецтво України : історичні нариси / Н. Б. Кашкадамова. Львів : Кінпатрі Лтд, 2017. 616 с.
6. Кашкадамова Н. Б. Фортепіанне мистецтво Шопена : наук.-метод. нарис / Н. Б. Кашкадамова ; Вищий держ. муз. ін-т ім. М. Лисенка. Тернопіль : СМП "Астон", 2000. 80 с.
7. Ляшенко О. Д. Художньо-педагогічна інтерпретація музичного твору в професійній підготовці майбутніх учителів музики / О. Д. Ляшенко // Теорія і методика професійної освіти. 2015. № 1. 45–52 с.
8. Методичні рекомендації з дисципліни «Методика викладання гри на фортепіано» : навч.-метод. матеріали. Київ : НМАУ, 2010. 56 с.
9. Наукові проблеми сучасного фортепіанного виконавства : зб. наук. статей / ред. кол. Харків : ХНУМ ім. І. П. Котляревського, 2019. 212 с.

10. Самостійна робота у фортепіанному класі : навч.-метод. матеріали / уклад. О. І. Тарасенко. Київ : НМАУ, 2012. 72 с.
11. Фалькова В.М. Навчання композиції та імпровізації обдарованих дітей: Методичний посібник для викладачів початкових навчальних закладів. Д. : Пороги, 2010. 59 с.
12. Юцевич Ю. Музичний словник-довідник. Тернопіль, 2003. 404 с.
13. Agay D. (ed.) The Art of Teaching Piano : the classic guide & reference book for all piano teachers / ed. by D. Agay. New York : Yorktown Music Press, 2004. 519 p.
14. Baker-Jordan M. Practical Piano Pedagogy : the definitive text for piano teachers and pedagogy students / Martha Baker-Jordan. London ; New York : Alfred ; Bloomfield, 2004. 468 p.
15. Faber N., Faber R. Piano Adventures : Basic method (selected levels) / Nancy Faber, Randall Faber. — [S.l.] : Faber Piano Adventures, 2005–2019.
- Harnum J. The Practice of Practice : how to boost your music skills / Jonathan Harnum. Chicago : Sol-Ut Press, 2014. 332 p.
16. Jacobson J. M., Lancaster E. L. Professional Piano Teaching. Vol. 1 : Elementary levels — a comprehensive piano pedagogy textbook / Jeanine M. Jacobson, E. L. Lancaster. — Van Nuys, CA : Alfred Music, 2006. 408 p.
17. Klingenstein B. G. The Independent Piano Teacher's Studio Handbook : everything you need to know for a successful teaching studio / Beth Gigante Klingenstein. Milwaukee, WI : Hal Leonard, 2009. 464 p.
18. Klickstein G. The Musician's Way : a guide to practice, performance, and wellness / Gerald Klickstein. Oxford ; New York : Oxford University Press, 2009. 320 p.
19. Uszler M., Gordon S., McBride Smith S. The Well-Tempered Keyboard Teacher / Marianne Uszler, Stewart Gordon, Scott McBride Smith. — 2nd ed. Boston : Cengage Learning, 2000. 408 p.
20. Williams A. The Piano Teacher's Survival Guide : inspiring teaching strategies, in-depth technical advice and imaginative ideas for piano teachers / Anthony Williams. London : Faber Music, 2017. 192 p.
21. Williamon A. (ed.) Musical Excellence : strategies and techniques to enhance performance / ed. Aaron Williamon. Oxford : Oxford University Press, 2004. 328 p.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Дніпровська академія музики [сайт]. — Режим доступу: <http://dk.dp.ua/> (дата звернення: 30.01.2024).
2. Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАНУ [сайт]. — Режим доступу: <http://etnolog.org.ua/> (дата звернення: 14.02.2024).

3. Інститут проблем сучасного мистецтва [сайт]. – Режим доступу: <http://www.mari.kiev.ua/> (дата звернення: 27.03.2024).
4. Львівська національна музична академія імені М.В. Лисенка [сайт]. – Режим доступу: <https://lnma.edu.ua/> (дата звернення: 06.05.2024).
5. Національна академія мистецтв України [сайт]. – Режим доступу: <https://academyart.org.ua/> (дата звернення: 22.07.2024).
6. Національна музична академія України [сайт]. – Режим доступу: <https://knmau.com.ua/> (дата звернення: 19.04.2024).
7. Національна наукова бібліотека України імені В.І. Вернадського [сайт]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/> (дата звернення: 11.06.2024).